PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi
050 3725 925

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

30.11.2020

Asia: E 141/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission uusi pääomamarkkinaunionin toimintasuunnitelma

Pörssisäätiön lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle pääomamarkkinaunionin toimintasuunnitelmasta

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Pörssisäätiö yhtyy valtioneuvoston kantaan – yksityishenkilöiden pitkäaikainen omistajuus on pääomamarkkinaunionin ytimessä, sijoittajia kohdeltava tasavertaisesti

Valtioneuvoston kanta on hyvin valmisteltu ja muotoiltu. Pörssisäätiö on päälinjoista samaa mieltä. Erityisesti kevään digiloikan jälkeen rajat ylittävä sijoittaminen on yhä tärkeämpää ja ajankohtaisempaa. Myös vastuullinen sijoittaminen edellyttää unionin laajuisia yhteisiä pelisääntöjä. Pörssisäätiö kannattaa pääomamarkkinaunionin syventämistä näistä syistä. Keskellä kriisiä myös yritysten rahoituksen saatavuuden tärkeys korostuu.

Tyypillisesti sääntelymuutokset heijastavat voimassa olevaa tilannetta, mutta tulevat käyttöön viiveellä. Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että muutokset harkitaan ja sääntelykehitys on pitkäaikaista ja ennustettavaa.

Alla lyhyet kommenttimme muutamiin keskeisiin toimiin liittyen.

Toimi 1: EU:n laajuinen foorumi, jossa sijoittajilla pääsy yritysten talous- ja kestävyystietoihin

Pörssisäätiö kannattaa esitystä ja pitää erityisen tärkeänä vertailukelpoisten kestävyystietojen saatavuutta. Uskomme, että Euroopan laajuinen tietokanta lisäisi myös pienten suomalaisten pörssiyhtiöiden rahoituksen saatavuutta ja parantaisi näiden osakkeiden likviditeettiä.

Toimi 2: Listautumissääntöjen yksinkertaistaminen

Pörssisäätiö pitää toimea tarpeellisena. Suomessa on erityisenä poikkeuspiirteenä listaamattomia yrityksiä ja pörssiyhtiöitä (+First North -yhtiöitä) eri tavalla kohteleva osinkoverotus, jota käytetään houkuttimena listaamattomiin yrityksiin sijoitusten saamiseksi. Sijoittajan suoja ja valvonta on pörssiyhtiöiden kohdalla

erittäin korkealla tasolla, mutta listaamattomien yritysten kohdalla lähes olematon. Tämän takia on suositeltavaa helpottaa listautumissääntöjä sen sijaan että yritykset ja sijoittajat jäisivät julkisten markkinoiden ulkopuolelle sijoittajan suojan tavoittamattomiin. Lisäksi listautumissääntöjen harkittu helpottaminen mahdollistaa aikaisempaa useammille yrityksille kotimaisen kasvupolun. Tämä vähentää tytäryhtiötaloutta ja mahdollistaa kotitalouksien osallistumisen pk-yritysten kasvun rahoittamiseen.

Toimi 3: Pitkäaikaissijoitusrahastot

Pörssisäätiö kannattaa pitkäaikaisen omistajuuden mahdollistavien ratkaisuiden kehittämistä ja pidämme eurooppalaisia pitkäaikaissijoitusrahastoja (ELTIF) mahdollisena ratkaisuna mm. infrahankkeiden rahoittamisessa.

Toimi 7: Talousasioiden tuntemus, oppimistoimenpiteet vastuullisen ja pitkäaikaisen sijoittamisen osalta

Pörssisäätiö pitää kansalaisten talouslukutaitoa erittäin tärkeänä. Vastuullista, pitkäaikaista sijoittamista tulisi opettaa mahdollisimman kattavasti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Suomi on ottanut tärkeitä edistysaskeleita talousosaamisen edistämisessä: Suomen Pankin johdolla valmistellaan parhaillaan kansallista talousosaamisstrategiaa. Jokaisella EU-maalla tulisi olla vastaava strategia.

Lisäksi Suomella on nyt mahdollisuus ottaa etunojaa ja päivittää opetussuunnitelmia oppivelvollisuusiän noustessa. Nyt on hyvä mahdollisuus sekä lisätä taloussisältöjä peruskouluun että tuoda toisen asteen opiskelijoille (eli lukiolaisille ja ammattikoululaisille) kaikille yhteisiä talousopetussisältöjä. Jokaiselle nuorelle pitäisi opettaa koulussa oman sijoitussuunnitelman tekeminen. On tärkeää, että eri ministeriöiden alaiset lainsäädäntöpäätökset ovat samansuuntaisia ja pääomamarkkinaunionin tavoitteita tavoitellaan myös kansallisin päätöksin. Lisäksi unionin tasoiset vaatimukset, ohjeet ja yhteiset toimintatavat ovat tervetulleita.

Toimi 8: Vähittäissijoittajien neuvonta, vertailukelpoiset tuotetiedot, tietotulvan vähentäminen, rahoitusneuvojien pätevyys - huoli sijoittajien jaottelusta ja ei-ammattimaisten sijoittajien kohtelusta

Pörssisäätiö on huolissaan komission ehdotuksesta vähentää (vain) kokeneiden sijoittajien tietotulvaa. Pitää paikkansa, että nykysääntelyn mukaista dokumentaatiota pidetään usein monimutkaisena, vaikeasti ymmärrettävänä ja pitkänä. Oikea johtopäätös ei kuitenkaan ole tiedonsaannin supistaminen ammattimaisten sijoittajien osalta, eikä eri sijoittajaluokittelujen tekeminen. Tietovaatimuksia pitää tarkentaa niin, että kaikki sijoittajat saavat tarvittavat tiedot suppeassa ja ymmärrettävässä muodossa.

Ei-ammattimaiset sijoittajat haluavat sijoittaa samoihin kohteisiin ammattimaisten sijoittajien kanssa. Tyypillisesti ammattimaisten sijoittajien mukanaolo varmistaa sen, että he ovat analysoineet sijoituskohteen tarkemmin. Pörssisäätiö on huolissaan siitä, jos finanssimarkkinat jakaantuvat yhä selvemmin ammattilaisten ja amatöörien tuotteisiin. Tämä ei ole oikea tapa edistää pääomamarkkinaunionin tavoitteita. Mitä paremmin tiedonantovaatimukset voidaan näiden ryhmien osalta yhtenäistää, sitä parempi pääsy ei-ammattimaisilla vähittäissijoittajilla tyypillisesti on eri sijoituskohteisiin. Pörssisäätiö kannattaa riittävää sijoittajan suojaa, korkeatasoista valvontaa ja eri sijoittajaryhmien tasa-arvoista kohtelua.

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Pidämme lähtökohtaisesti hyvänä tavoitetta neuvonnan määrän ja laadun lisäämisestä. On kuitenkin edelleen tärkeää, että vähittäissijoittaja pystyy hahmottamaan, milloin on kyse sijoitustuotteiden myynnistä, eikä sotke tätä riippumattomaan sijoitusneuvontaan. Esitys rahoitusneuvojien ammatillisten vaatimusten parantamisesta / yhdenmukaistamisesta on kannatettava.

Toimi 10: EU:n laajuinen lähdeverohuojennusjärjestelmä

Tällä hetkellä vähittäissijoittajan on lähtökohtaisesti osattava itse hakea takaisin toisen valtion perimät lähdeverot. Tämä vaatii sellaista vero-osaamista ja usein myös kielitaitoa, mitä kaikilla ei ole. Olisi hyvä tavoitella tilaa, jossa laiskan ja rehellisen sijoittajan verokohtelu toteutuu automaattisesti oikein ja riskiä moninkertaisesta verotuksesta ei ole. Pörssisäätiö pitää hyvänä, että EU:n laajuisia menettelyjä kehitetään nimenomaan sijoittajan veroriskin pienentämiseksi ja työn helpottamiseksi.

Toimi 12: Osakkeenomistajan määritelmä, sijoittajien, välittäjien ja liikkeeseenlaskijoiden vuorovaikutus, digiteknologian käyttö

Pörssisäätiö pitää erittäin tärkeänä, että kaikkia osakkeenomistajia kohdellaan tasavertaisesti ja että pienten osakkeenomistajien mahdollisuutta käyttää äänioikeutta yhtiökokouksessa parannetaan. Pörssisäätiön Suomessa tekemien selvitysten mukaan yksityissijoittajat ovat sijoittajaryhmänä tyypillisesti pitkäaikaisempia kuin useat muut sijoittajat. On tärkeää, että nimenomaan yksityishenkilöillä on mahdollisuus käyttää omistajavaltaa pitkäaikaisesti omistamissaan yhtiöissä. Vaikka yksittäisen sijoittajan omistusosuus on pieni, yhdessä kotitaloudet muodostavat merkittävän sijoittajaryhmän. Kannatamme nykyteknologian käyttöä ja digiloikkausta myös yhtiökokouksissa.

Toimi 16: Pääomamarkkinoiden yhteinen sääntökirja

Pörssisäätiö pitää EU-tasolla ESMAn roolia tärkeänä – ja Suomessa Fivan roolia tärkeänä. Mahdollisimman monen huijauksen ennaltaehkäiseminen tai aikaisessa vaiheessa toteaminen ja lakkauttaminen on erittäin olennainen osa laajapohjaisen sijoittamiskulttuurin luomisessa. Yksityishenkilöiden luottamus arvopaperimarkkinaan kasvaa, kun on olemassa yhteiset selkeät pelisäännöt ja toimiva valvonta.

Annan mielelläni lisätietoa lausunnostamme.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja